

PATVIRTINTA

Marijampolės profesinio rengimo centro
direktorius 2017 m. rugsėjo 13 d.
įsakymu Nr. V1-78

MARIJAMPOLĖS PROFESINIO RENGIMO CENTRO PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Marijampolės profesinio rengimo centro (toliau tekste – Centras) tvarkos aprašo (toliau tekste – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti Centro bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Centro tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą individualiu, grupės, Centro ir šeimos lygmeniu Centre.

3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

3.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas Centro administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir jas stabdyti;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

4. Visi Centro bendruomenės nariai turi būti supažindinti su patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka. Mokiniai bei mokinių tėvai (globėjai ar rūpintojai) su tvarka, reglamentuota Tvarkos apraše, turi būti supažindinti ir patvirtinti tai savo parašu.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

5.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

5.3. patyčias patiriantis mokinys – mokinys, iš kurio yra tyčiojama.

5.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

5.5. patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, mokytojas ar profesijos mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar aplinkos darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai).

5.6. patyčių stebėtojas – mokinys, matantis ar žinantis apie patyčias.

5.7. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis Centro bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

5.8. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

5.9. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos Centre stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinių geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinių tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS

PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA CENTRE

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Centro veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi Centro vadovas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, skyrių vedėjai, švietimo pagalbos specialistai, vaiko gerovės komisijos nariai, grupių vadovai, o jos vykdyme dalyvauja visi Centro bendruomenės nariai. Parengtas reagavimo į patyčias planas (2 priedas).

8. Centro direktoriaus pavaduotojas ugdymui atsakingas už Centro Tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio Centro patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą Centre bendruomenei ir vykdymą.

9. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau kaip trys atsakingi asmenys: skyrių vedėjai, psichologas, socialiniai pedagogai, kurie kasmet:

9.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės vaikų apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus (psichologas);

9.2. surenka apibendrintus duomenis iš grupių vadovų dėl Centre fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę (skyrių vedėjai, socialiniai pedagogai);

9.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą (vaiko gerovės komisijos nariai);

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus Centro vadovui, direktoriaus pavaduotojui ugdymui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo Centre, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais (skyrių vedėjai);

9.6. teikia siūlymus Centro vadovui dėl Tvarkos aprašo tobulinimo (vaiko gerovės komisija);

9.7. atlieka kitus Centre Tvarkos apraše numatytus veiksmus (švietimo pagalbos specialistai).

10. Grupių vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisiją, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus grupėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III SKYRIUS

PATYČIŲ INTERVENCIJA CENTRE

11. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas Centro administracijos atstovas, mokytojas, profesijos mokytojas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas nedelsiant:

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, Centro nuostatas ir elgesio taisykles;

11.3. esant pagalbos mokinio sveikatai ir gyvybei reikalingumui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis tėvus (globėjus, rūpintojus) ar Centro darbuotojus bei Centre dirbantį visuomenės sveikatos priežiūros specialistą) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.4. informuoja grupės vadovą, socialinį pedagogą apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias;

12. Centro administracijos atstovo, mokytojo, profesijos mokytojos, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo veiksmai, atliekami nedelsiant, įtarus ir/ar pastebėjus patyčias kibernetinėje erdvėje ar gavus apie jas pranešimą:

12.1. išsaugo vykstančių kibernetinių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių kibernetinėms patyčioms sustabdyti;

12.2. įvertina grėsmę mokiniui, jo sveikatai ir esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis tėvus, (globėjus, rūpintojus) ar Centro darbuotojus bei Centre dirbantį visuomenės sveikatos priežiūros specialistą) ar institucijas (pvz., policija, probacijos tarnyba, greitoji pagalba);

12.3. surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

12.4. informuoja grupės vadovą, socialinį pedagogą bei skyriaus vedėją apie kibernetines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją);

12.5. socialiniam pedagogui, vaiko gerovės komisijos pirmininkui grupės vadovas perduoda užpildytą pranešimo apie patyčias formą (1 priedas).

13. Grupės vadovas gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:

13.1. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus dalyvauti pokalbiuose;

13.2. visais atvejais apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias informuoja socialinį pedagogą ar vaiko gerovės komisijos pirmininką ir perduoda užpildytą pranešimo apie patyčias formą;

13.3. užpildytą formą priėmęs asmuo užfiksuoja patyčių atvejį patyčių ir smurto registracijos žurnale (saugomas pas vaiko gerovės komisijos pirmininką).

14. Grupės vadovas nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesniais patyčių atvejais kreipiasi į vaiko gerovės komisijos pirmininką ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

15. Centro Vaiko gerovės komisija įvertinusi turimą informaciją:

15.1 numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

15.2. informuoja apie esamą situaciją Centro vadovą, esant sudėtingiems atvejams vyriausiąją policijos komisariata, ar kt. instituciją.

15.3 atlieka kitus Centro Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

16. Mokiniui pasityčiojus iš administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turi nedelsiant informuoti Centro vadovą, kuris imasi Centro Tvarkos apraše ar kituose Centro dokumentuose numatytų veiksmų.

17. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turi nedelsiant informuoti Centro vadovą (jo nesant vadovo pavaduotoją), kuris imasi Centro Tvarkos apraše ar kituose Centro dokumentuose numatytų veiksmų.

18. Centro vadovas (jo nesant vadovo pavaduotojas), sužinojęs apie Centro darbuotojo patiriamas patyčias arba Centro darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų Centro Tvarkos apraše.

19. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius Centre teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

21. Centro metinėje veiklos ataskaitoje pateikiama informacija apie šio Tvarkos aprašo įgyvendinimą, naudojamas aktyvias patyčių prevencijos priemones ir nustatytus patyčių atvejus bei į juos reaguojant atliktus veiksmus.

**MARIJAMPOLĖS PROFESINIO RENGIMO CENTRO
PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA**

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie patyčias:	
Kam pranešė apie patyčias:	
Kur įvyko patyčios:	
Kada įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<ul style="list-style-type: none">○ <i>Žodinės patyčios</i>○ <i>Fizinės patyčios</i>○ <i>Elektroninės patyčios</i>○ <i>Kiti pastebėjimai (įrašyti)</i>	
Ar yra žinoma, kad tai ne pirmas kartas?	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Mokinio, <i>patyrusio patyčias</i> vardas, pavardė, grupė:	
Mokinio/-ų, <i>kuris tyčiojosi</i> vardas, pavardė, grupė:	
Mokinio/-ų, <i>stebėjusio patyčias</i> vardas, pavardė, amžius, gr.:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Centro pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Asmeniu patyrusiu patyčias:	
Asmeniu, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais Centro darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

**MARIJAMPOLĖS PROFESINIO RENGIMO CENTRAS
REAGAVIMO Į PATYČIAS PLANAS**

